

CHƯƠNG XVII

JANE không còn muốn đáp ứng với nỗi háo hức của Elizabeth muốn biết về những gì đã xảy ra. Cuối cùng, Elizabeth không nhắc gì đến tình cảnh của cô chị, sáng hôm sau cô muốn tạo cho cô chị một ngạc nhiên; cô kể chuyện đã xảy ra giữa anh Darcy và chính cô.

Cô Bennet ngạc nhiên không được bao lâu do tình chị em thân thương khiến cô ngưỡng mộ vẻ điềm đạm tự nhiên của em mình, rồi cô chìm vào những ý nghĩ khác. Cô lấy làm tiếc anh Darcy đã tỏ tình theo cách thức không thích hợp, nhưng cô càng buồn hơn về nỗi bất hạnh của anh đã bị em gái từ khước. Cô nói:

- Anh ấy sai lầm khi quá tự tin sẽ thành công, đáng lẽ anh không nên biểu lộ theo cách như thế, nhưng em thử nghĩ việc này càng làm anh thêm thất vọng đến đâu.

Elizabeth trả lời:

- Đúng vậy, em thương hại anh ấy, nhưng anh có những suy nghĩ khác có thể sẽ xua tan tình cảm của

anh đối với em. Tuy nhiên, chị không trách em đã từ khước anh chứ?

- Trách em! À, không.

- Nhưng chị trách em đã nói về Wickham thật nóng nhiệt.

- Không - theo lời em kể về phản ứng của em, chị không nghĩ em đã sai trái.

- Nhưng chị sẽ nghĩ, sau khi em kể cho chị nghe về ngày hôm sau.

Rồi cô kể về lá thư, lặp lại cả nội dung nói về George Wickham. Quả là cú sốc cho Jane khôn khổ! Cô luôn sẵn lòng trải qua mọi thăng trầm của cuộc đời mà không tin rằng cả nhân loại có bao độc ác đến thế quy tụ trong một cá nhân. Ngay cả lời biện bạch của Darcy không thể an ủi cô cho điều phát hiện này, dù tâm tư cô có phần dễ chịu. Cô sốt sắng muốn chứng tỏ một khả năng có nhấm lẩn và muốn gỡ tội cho một người mà không làm ảnh hưởng đến người khác.

Elizabeth nói:

- Không thể được. Chị không bao giờ có thể làm cho hai người đều tốt về bất cứ điều gì. Chị nên chọn lựa, nhưng chị nên hài lòng chỉ với một người. Chỉ có một giá trị giữa họ đủ để giúp một người trở nên tốt đẹp, và gần đây giá trị này đã được chuyển đổi qua

lại khá nhiều. Về phần em, em có thiên tư tin anh Darcy hoàn toàn, nhưng tùy chị nghĩ.

Tuy nhiên, mãi một lúc sau Jane mới nở được nụ cười. Cô nói:

- Chị chưa từng bị sốc như thế này. Wickham tệ thật! Hầu như khó tin nổi. Tội nghiệp anh Darcy! Lizzy a, khi chị nghĩ đến anh ấy đã đau khổ bao nhiêu. Quả là thất vọng! khi anh biết em đã nghĩ xấu về mình! khi phải kể về chuyện của cô em mình như thế! Thật là đau đớn quá! Chị tin chắc em cũng có cảm nghĩ như thế.

- À! không, khi em thấy chị mang nặng tiếc nuối và thương hại thì em không còn tiếc nuối và thương hại nữa. Em biết chị sẽ công tâm suy xét về anh ấy, nên em càng ít lo nghĩ. Tâm tư chị nặng trĩu khiến cho em nhẹ lòng, nếu chị than thở cho anh thêm nữa, con tim em sẽ nhẹ như lông hồng.

- Tội nghiệp Wickham; nét mặt anh ấy có biểu hiện tốt lành!, cử chỉ của anh đều cởi mở và nho nhã.

- Chắc chắn là có vấn đề lỗi thời gì đấy trong nền tảng giáo dục của hai anh. Một người tiếp thu mọi điều tốt; người kia có biểu hiện mọi điều tốt chỉ ở bề ngoài.

- Chị chưa bao giờ nghĩ anh Darcy lại yếu kém về mặt bề ngoài như em thương nghĩ.

- Và tuy thế, lúc trước em đã chủ định phải tỏ ra khôn ngoan một cách khác thường khi cứ ghét bỏ anh mà không có lý do nào cả. Đây là thói thúc bất chợt của thiên tư một con người, là việc mở ra đầu óc nhảy bèn để có cái ghét bỏ theo cách này. Người ta có thể tiếp tục lảng mạ mà không thêm nói điều gì cho công bằng, nhưng người ta không thể mãi cười cợt một người mà không thỉnh thoảng chạm đến cái gì đầy diễm.

- Lizzy, chị chắc rằng khi em mới đọc lá thư lần đầu, em chưa suy xét về vụ việc như bây giờ.

- Thật ra, lúc ấy em chưa thể suy xét gì cả. Em bị quá xáo trộn. Em bị xáo trộn nhiều, có thể nói em khổ sở. Và không có ai để trao đổi về những gì em nghĩ, không có chị Jane để an ủi em và nói rằng em chưa từng yếu đuối, rỗng tuếch và vô lý đến thế. Ôi! em cần đến chị quá!

- Thật đáng tiếc em đã có những cách diễn đạt mạnh mẽ đến thế khi nói với anh Darcy về Wickham, vì mỗi người đều hoàn toàn không xứng với những lời khen hay chê này.

- Chắc chắn là vậy. Nhưng cách ăn nói cay đắng là hậu quả tất yếu nhất của những định kiến mà em mãi đeo đuổi. Có một việc em cần lời khuyên của chị. Em muốn chị bảo em có nên, hay không nên nói cho

những người chúng ta quen biết để họ hiểu rõ về con người của Wickham.

Cô Bennet ngập ngừng một chút, rồi trả lời:

- Chắc chắn là không có cơ hội để vạch trần anh ấy một cách kinh khiếp như thế. Ý em nghĩ thế nào?

- Em nghĩ không nên. Anh Darcy chưa cho phép em kể lại cho thiên hạ nghe về những gì anh nói. Ngược lại, mọi chi tiết liên quan đến em gái anh ấy cần được giữ kín, nếu em cố nói cho mọi người biết về những việc khác, liệu ai sẽ tin em? Mọi thiên kiến về anh Darcy đã quá dữ dội, đến nỗi nếu muốn đặt anh ấy theo khía cạnh tốt đẹp thì phần nửa số người tại Meryton sẽ chết ngất. Chẳng bao lâu Wickham sẽ ra đi, vì thế sẽ không ai màng biết thực chất con người anh ra sao. Một lúc nào sau đó, người ta sẽ biết, rồi chúng ta có thể đùa cợt họ đã đốt nát không nhận biết từ trước. Hiện giờ em không muốn nói gì về chuyện này.

- Em nghĩ đúng lắm. Nếu vạch trần mọi lỗi lầm của anh ấy, ta có thể hủy hoại cả cuộc đời anh. Có lẽ giờ anh ấy đang hối tiếc về những gì anh đã làm, muốn tạo dựng lại con người mình. Chúng ta không nên làm anh tuyệt vọng.

Dấu óc rối loạn của Elizabeth trở lại an bình nhờ cuộc trao đổi này. Cô đã thổ lộ hai điều thầm kín về

nặng trên tâm tư cô trong cả hai tuần, tin chắc Jane sẵn lòng lắng nghe cô, dù có thể cô không muốn nói về chuyện này lần nữa. Nhưng vẫn còn một điều gì đây lằng vằng phía sau mà tính cẩn trọng khiến cô không thể tiết lộ. Cô không dám kể về nửa lá thư còn lại của anh Darcy, không dám giải thích bạn của anh đã đánh giá chị mình một cách thành thật như thế nào. Đây là tâm tư không ai có thể chia sẻ, cô nhận thức rằng chỉ có đồng cảm hoàn hảo giữa hai bên mới vứt bỏ được gánh nặng kỳ bí này. Cô tự nhủ: "Và rồi, nếu tình huống khó thể xảy ra này thật sự xảy ra, mình chỉ việc kể rằng chính Bingley có thể đã nói theo cách nhẹ nhàng hơn. Mình không thể tự chuyên kể lể cho đến lúc việc tự chuyên đã mất hết ý nghĩa!"

Giờ cô có thời giờ quan sát tình trạng thật sự của tinh thần chị cô. Jane không được vui. Chị cô vẫn còn luyến lưu trong ý tình rất dịu dàng đối với Bingley. Trước đây chưa từng nghĩ ra rằng mình đã biết yêu, tâm tư của cô có đầy nồng ấm của mối tình đầu, do tuổi tác và địa vị, cô còn điềm tĩnh hơn là trong những mối tình đầu khác. Cô rất tha thiết tôn quý niềm hồi tưởng về anh và nghiêng về anh hơn là về bất cứ ai khác, đến nỗi mọi ý thức tốt của cô và mọi chăm chút đến cảm nghĩ của những người thân của cô đều cần thiết để ngăn chặn cô buông thả theo những hồi tiếc vốn không có lợi cho sức khỏe và sự an bình của cô.

Một ngày, bà Bennet hỏi:

- Nào, Lizzy, bây giờ con nghĩ gì về tình trạng buồn thảm của Jane? Phấn mẹ đã nhất quyết không bao giờ nói về việc này nữa với ai cả. Mẹ đã nói với di Philips của con ngày nọ như thế. Nhưng mẹ không thể biết Jane có gặp anh ấy lần nào tại London không. Anh ấy là một người trai trẻ không đáng gì cả - và mẹ nghĩ bây giờ không có cơ hội gì cho Jane lấy được anh ta. Không ai nói gì về việc anh ấy sẽ trở lại Netherfield vào mùa hè này; mẹ cũng đã hỏi han mọi người có thể biết về anh ấy.

- Con không nghĩ anh ấy sẽ sống ở Netherfield nữa.

- À ra vậy! Tùy anh ấy quyết định. Không ai muốn anh ấy trở lại. Mặc dù mẹ luôn nói rằng anh đã dối xử tệ hại với con gái của mẹ, nếu mẹ là Jane, mẹ sẽ không phải chịu đựng. Mẹ có điều an ủi là mẹ tin chắc nếu Jane phải chết vì thất tình, anh ta sẽ hối hận về việc mình đã làm.

Nhưng vì Elizabeth không thể cảm thấy an ủi từ viễn cảnh như thế, cô không trả lời. Bà mẹ tiếp:

- Nay, Lizzy, và rồi gia đình Collins sống rất thoải mái, phải không? Được, được, mẹ chỉ mong hai vợ chồng tiếp tục được như thế. Và bản án của họ là như thế nào? Mẹ tin chắc Charlotte là người nội trợ xuất sắc. Nếu cô ấy chỉ chi li bằng phấn nửa mẹ cô, cô có

thể tiết kiệm đủ tiền. Mẹ tin chắc không có gì phung phí trong việc quản lý gia đình của họ.

- Không, không phung phí gì cả.

- Việc quản lý phải thật khéo léo. Đúng, đúng vậy. Họ sẽ cẩn thận không tiêu pha quá lợi tức của họ. Họ sẽ chẳng bao giờ thiếu thốn tiền bạc. À, bao nhiêu điều tốt đẹp cho họ! Và như thế, mẹ đoán hai người thường nói đến việc chiếm lấy Longbourn khi bố con qua đời. Mẹ tin chắc họ xem nó như là của họ, một khi chuyện ấy xảy ra.

- Họ không nói chuyện này trước mặt con.

- Đúng vậy. Nếu họ nói thì quả là kỳ lạ. Nhưng mẹ không nghi ngờ gì nữa, họ thường nói đến chuyện ấy với nhau. À, nếu họ có thể thấy thoải mái với một sự sản không phải là của họ theo pháp luật, thì cũng tốt thôi. Mẹ hẳn sẽ xấu hổ khi có được một sự sản mà mẹ chỉ thừa kế theo thứ tự.